

**JOŽEF KLEKL,
PREKMURSKI
DUHOVNIK**
str. 2

**LÜBEZEN S
KLAPAČOM**
str. 4

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 30. novembra 1995 • Leto V, št. 24

Likovna kolonija Gornji Senik 1995

SLIKE, KI ODSSTIRAJO PORABSKO ŽIVLJENJE

Na Gornjem Seniku so pred leti ustanovili sklad Jožefa Košiča, ki ima sedež v Budimpešti, člani kuratorija pa so tudi iz Slovenije. Tako mu predseduje direktor televizijskih programov RTV Slovenija Janez Lombergar. Lani pa so v tem kraju ustanovili še drugi sklad in ga poimenovali sklad Tromejnik. Nastal je po tem, ko je Imre Nagy iz Sombotela kupil bivše gornjeseniško župnišče in osrednje ter ostala poslopja začel preurejati ne samo za sebe, marveč v širše name-ne in v korist kraja.

Nekdanje župnišče je znano tudi po tem, da sta v njem živela in ustvarjala zelo znana in za slovenstvo pomembna duhovnika: Jožef Košič v prejšnjem in Jánoš Kúhar v tem stoletju.

Kuratorij sklada Tromejnik, Zveza Slovencev in Slovenska državna narodnostna samouprava so organizirali letos jeseni likovno kolonijo, v katero so povabili dva uveljavljena slovenska akademska slikarja, ki živita v Murški Soboti, slikarja srednje generacije Franca Mesariča in slikarja mlajše generacije Sandija Cerveka. V svojem popotovanju po Porabju sta ustvarila devetnajst del, ki so zdaj na ogled v prostorih bivšega župnišča. Likovno kolonijo je spremljal tudi umetnostni zgodovinar Janez Balažič, ki je napisal uvod in predstavil dela obeh slikarjev v prilož-

nostnem katalogu. V katalogu je tudi zapisano, da je ta slikarska kolonija dobra spodbuda za prihodnja druženja likovnih umetnikov v prelepih krajih Porabja - prihodnje leto bodo med njimi likovniki vseh treh obmejnih dežel.

Ob razstavi porabskih miniatur, kakor so dela poimenovali, je umetnostni zgodovinar Janez Balažič zapisal in povedal: "Oba kot uveljavljena slikarja, sta iskala duhovnost vseh treh obmejnih dežel. Ob zbiranju porabskega vsakdana, porabskih ljudi, zrasih z zemljo, in krasne, v oktobrske barve zapredene motive. Ferija Mesariča in Sandija Cerveka po njihnih dosedanjih ustvarjalnih dosežkih sicer ne uvrščamo med tiste umetnike,

ki so doslej poglavito zaznamovali razvojne stopnje krajinskega žanra v evropskem slikarstvu... Kljub temu pa se mi kot poznavalcu lahko zapiše, da se v njihovih siceršnjih delih vendarle razpoznavajo nekatere značilnosti, katerih izhodišča temeljijo na spoznanjih o naravi in naravnem obče."

Slikar mlajše generacije Sandi Cervek, ki pa se je s svojim delom uveljavil tako v Sloveniji kakor v evropskem likovnem svetu, je tokrat prvič delal na prostem. Vsa njegova dosedanja dela so nastala v ateljeju. Tokrat se je prvič poziknil v slikanju v naravi: "Povedal bom samo to, prava škoda bi bila, če teh slik ne bi predstavili v Porabju."

Njegov starejši kolega Franc Mesarič pa pravi, da nastaja vse po naključju, pred meseci je ilustriral knjigo Srebrni breg/Srebrni breg, po tem pa jesensko popotovanje po porabskih krajih. Prav v času, ko je bilo dosti ljudi na poljih, bilo pa je malo traktorjev, zato ga je življenjski utrip vrnil v otroška leta. "To so sentimentalni, a lepi občutki, in del tega sem želel prenesti in sem prenesel na platno. To so slike, ki odstirajo tukajšnje življenje..."

In še nekaj velja zapisati, in sicer, da je bila otvoritev razstave v prostoru, ki bo morda res kdaj postal mala galerija, za porabski narodnostni kulturni in tudi politični prostor nekaj novega in pomembnega. Doslej je

bilo običajno tako, da so na narodnostne prireditve prihajali pretežno Slovenci, na madžarske, ki pa jih je manj, pa zlasti Madžari. Na otvoritvi razstave pa so bili Slovenci in Madžari, mladi in starejši; tisti, ki so prišli na otvoritev razstave iz bližnje cerkve takoj po maši in oni, ki so se samo zavoljo tega kulturnega dogodka pripeljali na Gornji Senik. Zato je bilo tudi umestno, da je kratka otvoritev potekala v slovenskem in madžarskem jeziku.

Glede na (žalostno in točno) dejstvo, da je v Porabju narodnostna zave-st na sorazmerno nizki ravni, razen med starejšo generacijo, so tovrstne dvojezične prireditve, pri katerih ima pomemben delež tudi Slovenija, zelo zelo pomembne. Vsaj nekaj lahko prispevajo k ustvarjanju narodnostne zavesti in pripadnosti tudi med srednjo, najmanj "slovensko" generacijo in učenci ter dijaki, ki se pri svojem izobraževanju "srečujejo" s slovenskim jezikom, torej z materinščino. To pa je tisto, česar je v Porabju najmanj, in je na kulturnem področju lažje ustvariti, kakor na gospodarskem. Kot vemo, je likovna umetnost s svojo govori-co in sporočilom univerzalna, pri čemer znanje jezika ni nujno, je pa lahko spodbuda za njegovo učenje.

Imre Szilágyi

JOŽEF KLEKL, PREKMURSKI DUHOVNIK, VZGOJITELJ IN POLITIK

V lepem slovenskem mestu, v Celju, so letos izdali knjigo z naslovom Kleklov simpozij v Rimu. Simpozij o Kleklu, ki je živel od leta 1848, so pripravili septembra 1994. Podobne simpozije so imeli v Rimu že od leta 1983 in na njih so do zdaj med drugim govorili o slovenskem narodnem buditelju in cerkvenem organizatorju Slomšku, o teologu, zgodovinarju in narodnem voditelju Ivančiču, o škofu, kritiku, uredniku Mahničju in o teologu, politiku in pisatelju Kreku. V zbirki najdemo vse skupaj 27 razprav. Material in knjigi je razdeljen na štiri dele. V prvem delu sta članka o tem, kakšne so bile družbene, gospodarske, kulturne, narodnostne in verske razmere v Prekmurju v Kleklovem času. V drugem delu lahko beremo članke predvsem o Kleklu kot duhovniku in teologu, temu pa sledijo razprave o Kleklovi literarni dejavnosti. V zadnjem delu so tematsko raznovrstni prispevki, med njimi članki o Kleklu kot politiku, gospodarstveniku in tako dalje, pa tudi Grafološka ocena Kleklove osebnosti Antona Trstenjaka. Kaj lahko izvem iz teh razprav? Najprej lahko beremo o tem, da je bilo v Prekmurju, ob prelomu stoletja, 170 občin. Tiste občine, ki so se na višji upravni ravni združevale v dolnjelendavski okraj - ta je bil v Zalski županiji - so imele sedež v Zalaegerszegu, tiste pa, ki so sodile v murskosoboški in monoštirski okraj, ki sta se nahajala v Železni županiji, pa v Sombotelu. Učni jezik v šolah do druge polovice 19. stoletja na tem območju je bil prekmurščina. Čeprav so leta 1879 izdali zakon, ki je uvedel obvezno poučevanje madžarskega jezika, v verskih šolah, v katerih

ni bilo dovolj madžarščine večjih učiteljev, obvezni pouk madžarščine uvedli šele v letih 1893 in 1894. Do leta 1898 so imele občine na tem območju po večini prava slovenska imena (Dolič, Adrijanci, Martjanci, itd.). Čeprav je bil Sándor Bonkáló v svoji

1910 je tako zbolel, da je moral v pokoj. Klekl, ki je že od začetka tega stoletja pisal članke in izdajal verske knjige, je tudi v pokoju ostal zelo dejaven.

Spomočjo uvedbe gajice je hotel približati prekmursko narečje slovenskemu knjižnemu je-

Klekl pa se je posebnosti prekmurških Slovencev dobro zavedal tudi kot katoliški duhovnik. Ko je bil v kraljevini Jugoslaviji imenovan za člana narodnega sosveta za Prekmurje in ko je leta 1920 postal kandidat Slovenske ljudske stranke v ustavotvorno skupščino, je zahteval ne le avtonomijo Slovenije (ta je bila program ljudske stranke), temveč tudi avtonomijo za Prekmurje znotraj avtonomne Slovenije. Posebej velja poudariti, da Klekl - ki je bil zaveden bojevnik katoliške vere in slovenske narodne zavesti - nikoli ni govoril samo o interesih katolikov ali prekmurških Slovencev, temveč o interesih Prekmurcev, torej tudi o interesih prekmurških evangeličanov in Madžarov. Naj omenim še to, da je bil Klekl tudi nabožni pesnik - pisal je verske in splošnovzgojne pesmi za otroke. Kot duhovnik je bil tudi socialni delavec, ki je skrbel za otroke in pomagal kmetom ter revežem, bil pa je tudi kulturni in znanstveni

vzgojitelj. Klekla, ki je bil trikrat narodni poslanec in je kot pristaša umirjene politike odklanjal vsakršen radikalizem, so Nemci po zasedbi Prekmurja aretirali, potem pa oddali madžarskim oblastem. V zaporu je leta 1941 kot zagovor na obtožbe napisal tipkopis z naslovom A Vas és Zalavármegyei Szlovénvidék fontosabb eseményei 1914. augusztus 20-tól 1941. április 25-ig. Obstaja tudi slovenski prevod tega dela iz istega leta, po bibliografiji obravnavanega zbornika sodeč pa to delo ni bilo natisnjeno. Če je to res, mislim, da bi se ga splačalo izdati, saj o zgodovini porabskih Slovencev nimamo dovolj informacij. Iz ujetništva se je rešil po srečnem naključju. Po vojni se je vrnil v Črenšovce in se dve leti pozneje preselil v Mursko Soboto, kjer je leta 1948 umrl. Njegovo delo si zaradi kakovosti zasluži, ne samo da se ga spominjamo, ampak bi ga morali tudi brati.

prof. Evgen TITAN: USTVARJALNA OPOJNOST

knjigi - A szlávok - leta 1915 mnenja, da "v naši domovini (torej na Madžarskem) slovenskega narodnega gibanja ni in tega nikoli ni bilo", je iz razprav jasno, da to ni res, saj smo imeli na tem prostoru narodne buditelje od Miklósa Kúzmicha do Ivančičja in Klekla.

Jožef Klekl je osnovno šolo obiskoval na Cankovi in v Lendavi, nižjo gimnazijo v Kőszegu, višjo gimnazijo pa končal pri premonstratencih v Sombotelu. Omeniti velja, da je počitnice Klekl preživil pri Ivančičju, od katerega se je seveda veliko naučil in pri njem razvil svoj življenjski program. V domači župniji, na Tišini, je bil l. 1897 imenovan za kaplana. Leta 1902 je bil premeščen v Incéd na Gradiščanskem, kasneje pa je imel službo v Črenšovcih in v Pečarovcih. Leta

ziku, zato je leta 1910 izdal v gajici molitvenik z naslovom Hodi k oltarskomi svesti. Zelo pomembno je, da je leta 1913 ustanovil časopis Novine. V tem mesečniku je poleg pobožnih tem objavljati tudi članke o družbenih problemih, s katerimi je hotel prekmurskemu bralcu v domačem jeziku na razumljiv način posredovati zanimivosti iz sveta. Leta 1919 je bilo Prekmurje priključeno k Jugoslaviji in tukajšnji evangeličani so se našli v posebnem položaju, saj so bili Slovenci v ostalih predelih Slovenije katoliki. Evangeličanski duhovniki so vztrajali pri tem, "da so Slovenci med Muro in Rabo 'Vendi', 'Vendslovinci' ali tudi 'stari Slovenci', ki ne želijo zblizevanja s Slovenci in tudi ne z njihovim knjižnim jezikom."

PONOVNE MANJŠINSKE VOLITVE

Na lanskih rednih lokalnih volitvah so se na Madžarskem volile tudi manjšinske samouprave. Kraji z manjšinskim prebivalstvom, v katerih lani niso izkoristili možnosti, so dobili možnost za "popravni izpit" 19. novembra.

Tako so prejšnjo nedeljo spet volili v približno 150-ih krajih. Največ pobud za naknadno ustanovitev manjšinskih samouprav so dali Romi, njim so sledili Nemci in Slovaki.

Čeprav je bila udeležba zelo nizka (manj kot 2 odstotka), so bile volitve na več kot 130-ih mestih uspešne. To omogoča posebni člen volilnega zakona, po katerem je potrebno za uspešne volitve v krajih z manj kot deset tisoč prebivalcev le petdeset glasov, v krajih z več kot deset tisoč ljudi pa sto veljavnih glasov.

V Železni županiji so volili v treh naseljih, v Bělaltavárju romsko, v Vasszentmihályu nemško, na Verici-Ritkarovcih pa slovensko samoupravo. Na Verici se je od približno 150 volilnih upravičencev volitev udeležilo 68 ljudi in izvolilo tričlansko manjšinsko samoupravo.

Skupaj z nastalimi manjšinskimi samoupravami je trenutno na Madžarskem več kot 800 tovrstnih teles.

-MS-

Inda svejta

KAČA PA KÁČ

"Lidgé so se vsigder bodjali kače. Gda je dejte spalo, té so gé cü glavej, lampaj pipo ali cigarejtline djáli, nej ka bi kakša stvar cüprišla. Gučali so, ka je gnauk edno dejte bilau, šteroma se je kača v lampe potegnila.

V ŠTEVANOVCI je pri enom rami malo dejte bilau, pa tisto dejte je eno kačo krmilo. Siromačka deklčina je kači vsigder s svojoga mlejka davala. Tista kača pa je sigder táojdla k njej. Gda so kačo bujli, je deklčina to mrla.

V Števanovci tak pravijo, ka prej če KAČO bujejo te una, če KÁČA té un margé par tistom rami.

Pri enom rami so gnauk v pedaseti lejtaj tö ojdle kače. Edna je prišla k rami, pa se je tam skrila. Vertinja je nutri v iži bila, pa cejli cajt pri dveraj stala, naj v ižo néde kača. V künji pa so takše stare dveri meli, na dva kraja deské, pa spodkar pod dveri je prej bila kača potegnjena. Sausadkinja pa vanej na trnaci stala, pa gnauk samo predpražnik gorgzdignila. Pa tam spodkar bila kača, lepau zosükana v kolobari. Sausadkinja je tam skor trda gratala, tak se je prestrašila. Nej mogla nej nazaj nej naprej, samo je kričala tačas, ka mauž prišo pa kačo bujo. No pa té, nej

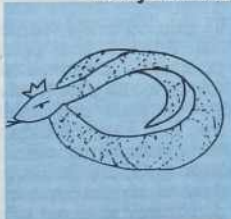
na dugo je vertinja pri tistoj iži mrla.

Sledik je pa prišla edna kača. Nut v künjo, kauli za špajet üšla. Mlajši so leteli po sausadkinjo. Gda je una prišla, pa na dveraj stanila, je vekši pojep že železne grable emo v rokej. Tasegno, pa kačo zaodo. Pa kak je lüčo, vlas trbölo, ka bi go sausadkinji kauli za šinjek lüčo. Una pa skor nej trda gratala. Vanej, kak go je pojep völučo na trnac, go je vert po glavej gnauk vdaro, pa je kača tam ostala tö. No pa té za par lejt je vert tö mrau."

Ne samo v Števanovcih, ampak tudi v drugih porabskih vaseh so verovali - kot v največjem delu Evrope -, da ima vsaka hiša svojo lastno hišno kačo (ižina kača). Stanovala je v steni starih brunastih hiš. Ponoči se je slišal njen glas, ki je bil podoben uri (kleckalo, cinckalo). Kača je ženskega spola, "kác" je pa moškega. Ta je kratek in debel ter krono ima na glavi. Ko se kopa, krono sname. Kdor jo ukrade, bo postal bogat.

Hišna kača varuje hišo pred nesrečami. Če jo kdo ubije, tudi sam umre, ali pogine živina pri hiši. V izročilu slovanskih narodov namreč predstavlja hišna kača utelešeno dušo prednikov, zaradi tega se ne sme ubiti.

Marija Kozar

Raubarge na števanovski pošti

CIGANJ EŠČE PSA NEMA

Inda svejta, gda smo v djeseni pa v zimi - vküper s sausadkami za žlato - kukarco pa koškice lüпали, perdje čejšali ali poujčke mesarili, so nam starci vse kaj pripovejdali. O čaralica, sojenicaj, skišnjavaj. Depa o slavskaj "partizanaj" tö, šteri so prej najbolje hirešnji bili zatogavolo, ka so tau pa tisto počurali pa ukradnili. Mi mlajši pa smo je z lampami pa očami poslušali.

Ce rejsan gnesnaden novine skor nika drugo ne pišejo, kak o tauvanaj, raubašaj, oharaj pa morilcaj, se mi je don interesantno vidlo tau, ka so mi pripovejdali Jenö Terplan pa njina žena v Števanovci.

-Moj oča je na pošta delo, pa je bauto emo. Štirrestoga leta so ga pokradnili. Te je sto bauto dolazaprejt, depa v Varaši je bijo eden židov, šteri ma je pravo, ka naj ne zapre dola. Pred tistim smo z dvaji kauli pripelali blago. Tau vse je lepau pomalek mogo nazaj plačüvati. No, 45-oga so nas pa Rusi nanikoj djali, petdasetoga leta nam je en partijski sekretar vkraj vzeu dovoljenje za maštrijo (iparengedély). Tak ka smo dosta trpeli.

-Vejpa mislim, ka pošta, ka so vaš oča prejkemli, je nej privatna bila.

-Nej, nej privatna bila... No, pa te, gda so očo vöpokradnili, te so cejle penaze odnesli, štiri krave vřednosti. Pa so s Šoprona nej tášli, tačas ka smo cejle pejnaze nej nazaj plačali.

-Kak so na pošti vkradnili penaze?

-Na žalost, pancel lada nej dola pošrajfana bila... Te smo tm velki siromacke gratali. Tri filejra ostalo pri rama.

-Pa te niškenej gorprišo, ka sto so tisto zadenili?

-Kaj bi nej. Gora so prišli. Slavski Ciganji so bili. Tak so gorprišli, ka so enoga strejlili, pa tisti je v špitalo prišo, pa je mogo vöovaditi, ka sto so bili. Moj oča je vendrak en sedemkrat odo na borovijo v Mursko Soboto, pa gda je pito birauve, ka što de njemi kvar nazaj plačo, te ma je birauv pravo: Ciganj ešče psa nejma, pa s tem

mogo domau titi. Ešče tau je tö pravo oči, ka trnok ste nesrečni, depa itak velko-velko srečo mate, ka če bi se vi gora pribidili, pa vi vsi mrtvi bili.

-Kakšo fele formo?

-Mi smo spali, ka je zranka ena žena prišla pa kričala, ka gorastanite sausedje, ka sam v velkoj nevauli! Pri vsikšij dveraj je ena tepača bila dola djana, ka bi nas te tak zaklali.

-Pri vašaj dveraj?

-Ja, pri našo rama, ka so po cejla rama ojdli. Ena dekla, ka je pri nas slüžila, tista je v tünja spala. Eden je v tünja tü stau...

-Pa te so Ciganji te tepače doj nalekli?

-Nej, Ciganji so s tepači stali pri dveraj. Če bi sto gora stano, te bi ga bujli... Bauta pa pošta, tau je eno mesto bilau. Ranč tü, gde smo mi zdaj notri. Cutjer pa vse so raztrausili, bicikline so razmetali... Sodactje pa so tam na bregej popejvali cejlo nauč, pa so itak nej sé šli, ka bi pravili, nahat ka tü dje.

-Te so sodacke videli, ka tü nika geste?

-Nej so vidli, liki čüli so, ka rogačejo, pa itak so nej cüj šli. Deli plebanoš pa šo mislili, ka jim senau kradnejo, pa so dola šli. Zato so sploj batrivni bili. Drugi susad pa je v štjednje spau, pa je püško emo tam, pa je mislo, ka se moj oča v Pešt patjiva, zato ma pošvejt. Zato, ka je oča v Pešt odo po blago.

-Kelko te té slavski Ciganj bilau?

-Sedem ji bilau. Enoga so strejlili, depa nika smo nej dobili nazaj.

-Na grajnci so ga strlili ali gde?

-Ja, na grajnci so Ciganja strejlili. Iz Farkašovec jim je tö pomago en Ciganj. Takšo fele formo, ka jim je vse dola dau, kak delo stodji v bauti. Baranyai se piso, staueno leto je star bijo, ka je mrau. Prvin je vsigder sé odo v bauto k nam, pa je gledlo, najbole dvera. Moj oča je vedo, ka je of nej poredi človek, ka ma je špajnsno bilau, ka je furt dvera gledlo. Nade pa po tistom, ka so nas pokradnili, tisti s Farkašovec več nej prišo... Po tistim, gda smo bauto nazaj odprli, te moj brat nikam odo za deklamli, pa gda je vnoči domau prišo, je vüdo, ka se je tü eden šeto vanej. Moj brat je v tünja dola lego, pa so nutri na okno svejtli z reflektorom. Cejla tünja vse žerdjava bila. Te je moj brat gorastano, nas z očom je tü gora zgono - nopa te smo mi pükšo meli pa rabulfo -, te smo tavö leteli. Oča pa moj brat so vanej strejlali, depa več nikoga nej bilau. Po tistom več tü nej.

-Tistoga ipa ste leko meli pükšo pa rabulfo?

-Leko, leko. Diagarško pükšo smo meli. Rabulfo pa je oča zato emo, ka je bauto emo pa pošto.

-Te zdaj že razmem, zaka ste vi nej steli poštaško pa bautoško meštirjo prejk vzeti od vašoga oča.

-Nej, nej, tau je nej špila bila. Sedemdeset lejt je v našom rama bila pošta. Naslednje smo mi nej njali, ka bi leko tü ostala pošta. Zato, ka so nam tak pravili, ka če bi go vöpokradnili, te bi najprva na nas mislili, ka smo mi naredili. Nas bi krivo držali. Pa te so nauvo pošto naredili, tü zraven nas.

Franccek Mukič

OD SLOVENIJE...

Alpe-Jadran v Mariboru

VKazinski dvorani Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru se je s plenarnim zasedanjem predstavnikov vlad iz 17 dežel članic končal dvo-dnevni vrh Delovne skupnosti Alpe-Jadran. To je bilo prvo zasedanje, odkar je lanskega novembra v Kaposváru Slovenija od madžarske županije Somogy za dve leti prevzela predsedovanje tej skupnosti.

Predsedujoči skupnosti, podpredsednik slovenske vlade in minister za ekonomske odnose in razvoj Janko Deželak, je na tiskovni konferenci ob koncu srečanja povedal, da so na plenarnem zasedanju pozdravili parafirane mirovnega sporazuma v Daytonu. Sklenili so, da milijon avstrijskih šilingov, kar je dve tretjini letnega proračuna, namenijo za aktivnosti delovnih teles skupnosti na Hrvaškem, posebej takih, ki bodo spodbujale razvoj demokratičnih institucij na območjih, ki jih je prizadela vojna vira.

Skupnost Alpe-Jadran naj bi v prihodnje doživela strukturne reforme, predvsem pa naj bi racionalizirali svoje delovanje in povečali učinkovitost čezmejnega regionalnega sodelovanja. Iz nekdanjega mostu čez železno zaveso naj bi se v novih razmerah prelevila v pripravljavnico na Evropsko unijo za tiste dežele, katerih države še niso v tej združbi.

Omejevanje kajenja

Poslanci slovenskega parlamenta so v teh dneh precej aktivni, saj bi radi do konca leta sprejeli tudi proračun za leto 1996, razpravljajo pa seveda tudi o drugih temah. Tako so obravnavali tudi zakon o omejevanju uporabe tobaka in tobakne industrije. Preporučeno naj bi bilo tudi kajenje v javnih prostorih, razen v posebej označenih in ločenih prostorih.

Jajjaa?!?

Vej pa don nej?!?

Windows95. Tiste, štiri majo računalnik (számitógép), so vse naure naredili s programom, štiri znananije Okna 95. Té softver je prej okno v svejt. Na enem računalniku je telko programov, kelko je njen gazda gordeje, ali dá gordjati: pet, deset ali stau. Zdjaj pa te so nikšoga staroga človeka tú nanj vzeli, un je tó kúpo tau kompjutersko zlato tele. Drugi den nazaj v bauto pride, pa pravi, ka nika nej vredi, ka Windows 95 ne funkcionéra. Pa vam ga je gordjaj na računalnik kakši majster, so ga pitali. Prej kakši računalnik? Te je prej cuj

LÜBEZEN S KLAPAČOM

taujoj čudi leko računalnik tó trbej? - Oča so tak zopodjli, kak če bi najbole moderne omare kúpili, ka bi naj kulturno leko laknivali. Zmejs so samo na tau pozabili, ka nemajo iže.

Moderni penazge. Ništarni, štiri majo najbole moderne kompute-re, pa takše dobre programe, kak Windows 95, že v ništarnaj rosagaj leko plačújejo z računalniki. Doma na svojom monitori si vóodabarejo, ka škejo kúpiti v nikši velki bauti, bautoški računalnik jim telko pa telko penez do-potegne, serviz jim pa domau prinese blago. Vse vredi, liki, če se jim povejmo doma pobantiva njin supermašin, te se tisti "pénazge", štiri so od banke prejšpsisani, tó zgibijo. Pa te de "moderen" človek tó leko klince kovau. Tak, kak so inda svejta Grki tó klince, železne cveke núcali, kak penaze. Njine drachme tau pomenijo. V Nemčiji so kak penaze núcali fejfer, na

Borneo pa mrtveče glave. - Kakši šejft bi leko meli pri nas djamarge!?

Bogate norosti ali nauri bogatci. V Južni Koreji je nikši 36 lejt star gizdalin úšo po pauti pa je zmejs telefonéro z mobilnim telefonom. Gnauk je samo nutri zakúro v edno drejvo, pa je včasik na mesti mrau. Autošge so že v več mejstaj mrlí za té naure šegé volo, depa pejškomi človeki se je tau prej prvo paut zgodilo. - Naši starci so že inda svejta pravili, ka leteti pa lače odavati nagnauk nej mogauče.

Več penaz kak sreče. Eden starejši gospaud v Meriki pa se je doma v svojom bazeni (úszómedence) lepau kaupo pa veselo plavo, kak ribice na vodej. Blúzi nikoga nej bilau. Te ma je pa gnauk samo lagvo gratalo. Niške ma je nej mogo pomagati, zato se je zalejo. Pri srcej ga je stisnilo. - Infarkt v fraki? Edina pravica na svejti, ka bogati tó morejo mrejtí?

Kólni v Kólni. Kólnasta umetnost (művészet) bi leko pravili tistomi tó, ka si je en umetnik (művész) vózbrodó v tom nemškom varaši. Na viskaj ižaj je zvúna pri auknaj, na steno dau gor pribiti stauce. Lústvo pa je tam moglo sejti (visati), pa delati, ka bi ovak tó delati znautra: novine šteli, kokaushi pucali, šivali... - Visika umetnost? Leko, depa ge bi najraj tau znau, ka komi se je bole urtelo? Ovím, šeri so visali med nebom pa zemlo ali pa umetniki?

Vogrski seks. Vala Baugi so zgrabili tistoga moškoga, šteromi je prej te bilau najbole toplo pri srcej (pa indrik tó), če je leko ženske s kíkiami (samo tiste s kíkiami!) s klapačom ukno po glavej. Ena je mrla, ena je v komi, več graubo spazera-ne. - Človek je rejsan najbole čúden stauar na svejti!

Fr. M.

SREČANJE SLOVENCOV V PEŠTI

11. pa 12. novembra se je Slovensko društvo v Pešti srečalo s porabskimi Slovenci. Društvo je pozvalo gostovat gorenjsenički pevski zbor, varaštji ženstji zbor, predstavnike Zveze Slovencev in Državne slovenske samouprave. Paut do Pešta je bila douga, odpelali smo se iz djeseni, pripelali smo se pa v zimo. Tamta je že bilau fejs mizlo, skauz Bakonya je pa veter vtjúpznoso veltji snejg. No, v Pešti smo se štja vozili eno vóro, dočas smo se pripelali do gostilne Hagi, gde so nas že čakali Slovenci, steri so že davnik odišli zavolo dela z daumi. Dosta nji je prišlo, tak, ka kaulek 100 nas je bilau. Z lejpimi račami so nas pozdravili Marija Bajzek-Lukač, Irena Pavlič pa veleposlanik RS Ferenc Hajós. Lejpi program sta nam dala pevskiva zboru. Gorenjsenički zbor je nota pokazala Irena Barber. Dosta mladi pojbov pa deklin popejva, tau je lepau, ka se mladina pridruži. Zbor je začno pred 57 letjama delati. Seničare popejvati je

dougo včijo Čabai Bandi báči, deset lejt pa že Marija Trifusova. Peštartstji Slovenci so z veseldjom poslušali stare porabske naute, stere so oni sami gdasvetja tú

je glas fude, má včasik bau-gšo volo, nodjé pod stolom se pa nagnauk djibajo. No, Marija je tak žmano prpovejdala dobre vice, gnauk vogrstji, gnauk slovenstji,

Pevke iz Monoštra z mentorico Marijo Rituper

popejvali doma. Varaštji žensk je samo pet bilau, dapa dobro so se odrezale. Njij tretjo leto vči Marija Rituper iz Murske Sobote. Oni so gorastaupili z narodnimi pa vogrstjimi nau-ti, Marija je pa vcuj igrala ali s fudami ali s sintetizatorom. Gda prej človek čú-

ka smo od smeja vse pokali. Poslušali smo pevce prejk vóro, že so meli vse stúje lampe pa gont. Kumar smo se malo pogučavali, smo vidli, ka se nikši djaušovi goslardje prpravljajo, ka do igrali. Vúpali smo, ka de so dalo z njimi popejavti, dapa nikak se je nej stelo

prškati. No, vej gda so počivali, na srečo na gausta - je Marija Rituper tak vlejkla fude, ka smo se vsi leko vónapopejvali. Dougo smo vózdržali, skur do paunau-či. Te se nam je že rejsan šikalo ziskati hotel.

Vnedelo smo si poglednili Pešt kaulek Parlamenta. Jože Hirnók pa Marija Trifus sta tanapralja, ka smo leko šli nota v Parlament. Pri vrataj so nas prejk posvejtli, pri koma je cingo tisti čeden mašin, so ga nagnauk prejkpoglednili. Kak če bi človek stau-po v nebesa. Tisto lepoto pa vrejdnost videti trbej. Tak, ka nej čúda, če nateltja skrb majo té zid. Pa tau tú nej, če si poslanci (képviselők) tak fejst želijo, ka bi leko 4 lejta med tejni stejnami sejdlí. Samo če bi se nej telko korilí!?

Radi bi si štja tadala gledali varaš, dapa zavolo douge poti smo se mogli odpraviti.

Vala organizatorjem, Slovenskemu društvu v Budimpešti, ka smo meli takšen lejpi den pri njij.

-KF-

VSI SO ODIŠLI, SAMO NISTARNI SMO OSTALI

Nej tak dugo, ka sam v Varaši z edno držin ov meja mali guč, pa sam tisto v Porabji napisala. Držina je več kak pred 20 letami povrgla Andovce, najmenjšo slovensko ves. Takše (v)zroke so mi prajli, da sam nej mogla kaj prauto povedati.

Andovci je najmenjša ves - mislim na numero prebivalcov - depa sploj lejpa ves. Nej čüda, da se je nistarnim Peštarom povida, pa so dojkopküpivali zapüščene iže. Dobro je tau vesi? Smejmo se vüpati, da se ta mala ves pomalek, depa od stopaja do stopaja vküppobere? Oprejti baude gdasvejta meja med Andovci pa Būdinci? Gnes je malo mladine tam, baude gdasvejta več? Kak žive gnes andovsko lüstvo, ka njim leko samouprava ponüdi?

Leko bi pitanja do večera pisala, depa ka je gnes, pa zakoj je tak pa ka baude "zranja", mi malo preroküje andovski žüpan, Karel Holec.

Karel, ti si kumaj pred ednim letom postano žüpan v Andovcaj. Ovak si rodjeni v Andovcaj, mladi človek. Nišče ne more povedati, da ne poznáš svojo ves. Zakoj si se podau za žüpana? Kak tau, ka si ti nej pobejgno, odišo indrik srečo iskat?

"Pravica je tau, da sam ge že dugo gleda mojo ves, kak je den do dneva menje lüdi, kak je vsakši den več prazni iž. Te sam eške samo v osnovno šaulo odo, pa itak. Tak sam mislo, ka je tau nika nej normalnoga. Ge sam nigdar nej želo tuj njati tau ves, kakoli sam v šolaj bio. Name so Andovci vlekli nazaj. Zdaj, ka sam pa leko postano žüpan, mislim pa čütim, da se je moja želja spunila."

Znam, da si v Andovcaj küpo edno prazno ižo, zdaj go prej rediš, da de kreda, v Andovcaj škeš živeti, gde vseküp 68 lüdi žive. Nega človeka, steri bi ti nej vörvo, ka rejsan nika škeš s svojo rojstno vesnico. Zakoj?

"Če sto vej, kakši pogoji (feltételek) so trenu-

tno za male vesi, si leko misli, da sam nej pri pameti. Dapa tau je nej tak. Če rejsan samo 68 lüdi žive tuj, oni so tuj lüdje. Stari so s poštenim delom stari gratali pa že nikan nedo šli, mlade bi pa dobro bilau pridobiti, naj ostanejo."

Ne boj čemeran, depa kak ti tau misliš? Gda si žüpan postano, kakše nacрте si si zmislo?

"Na, tau morem povedati, da je nej vseeno tau delo od zvüna gledati ali not biti do šinjaka? Vlada, po mojem, sploj lagvo finansira takše male vasnice kak smo mi. Trifartala našoga proračuna odnesejo šaula, vrtec itd. Ka leko čakamo, če od države za edno dejte v šaulo dobimo 46 gezero forintov, košta pa 250 gezero forintov. Ka ti pa te ostane za ves? Vejm, ka so tau že spoznani podatki. Pa itak ne smejmo volau zgübiti. Kak sam že pravo, tuj tuj lüdje živejo, za štere se trbej brigati. Pa ka namé, mladoga žené, tej lüdje so se meni zavüpali. Nekak leko povej, da so tau samo velke reči. Ge pa vörjem, da kak mladi človek, s tistimi, steri živejo v Andovcaj, mo mogoči nikše drovne stopaje napravjati za ves."

Ka mate zdaj v vesi pa ka bi bilau sploj potrebno, da bi se leko baukše čütili?

"Tam morem začniti, da je v vesi dostavse bilau, liki, gda se je ves začnila prazniti, je odišla šaula, knižnjica, stara bauta pa krčma pa vse drugo. Gnes mamo edno malo ižo, gde je bauta pa krčma vküper. Mamo za zdravnika ordinacijo. Tau je vse, pa ma-

male pisarne - vönaprajli. Mladini bi radi pontüdili k šenki za zidanje parcele, pa zvün toga 100 gezero forintov za pomauč, ka nej trbej nazaj plačati, drugi stau gezero pa na posaudbo brez žauja (obresti).

Vse ščemo napravjati za tau, da bi meja prauti Būdinci stalno oprejta bila, če rejsan samo gnauk, dvakrat ali trikrat na keden. Radi bi tadala popravljali, asfaltirali naše poti. Če bi par naši mladi tuj zidalo, bi se leko vüpati, da smo mali stopaj napravjati, da Andovci tadala ostanejo slovenska ves. Za turizem je naša ves sploj prilična. Kak najprva, škemmo lesene kuče küpiti pa gorpostaviti. S tejm bi nikši hasek leko prnesli vesi."

Andovci so mali. Z ljudami ste tak kak edna držina. V držini zatok tü gestejo žmetni minuti, svaje, nej so vsi gnaki, ne premisslavajo vsi gnako. Kak je tau s tvojo držinov?

"Sploj dosta sam med njimi, kakoli ka v Varaša delam pa v Števanovci živem. žena mi je v Andovcaj bautošica-krčmarica. Po večeraj delam namesto nje, pa si te leko z ljudami vsakši den pogočim vse. Ge vsakšoga poslušam, razmejim, pa če sam mogoči, njim pomorem tü. Čüjem dosti kritik tü, tak v oči kak za plečami. Mislim, tau mladost dela, dapa za toga volo sam nej čemeran. Največ kritik je po mojem dobro, zatok ka samo etak znam, ka smo nej dobro ali ka smo nej naredli. S toga se človek samo vti."

Ka bi si pa človek zdaj leko brodo? Edno je gvüšno. Tisto delo, štero za male vasnice opravljajo nisterni, je rejsan ležejše gledati od zvüna, kak se zakopati v vsakdanšnje probleme. Gda večkrat "pokapamo" Porabje, si moramo misliti na tau, ka bau, če vasnice pomalek prej pistimo lüdkim (tujim) lüdam, če nišče ne zdrži mladino doma. Dobro če mamo nacрте pa eške baukše je, če so tej nacrti mladi lüdam napamet prišli.

I. Barber

... DO
MADŽARSKE

Tečaj slovenščine

V organizaciji Zveze Slovencev potekata od začetka novembra tečaja slovenskega jezika. Tečaja začetne stopnje se udeležuje 12 ljudi, predvsem taki Madžari, ki zaradi svoje službe (knjižnica, vrtec) potrebujejo vsak osnovno znanje slovenščine.

Tečaj nadaljevalne stopnje obiskujejo taki Slovenci (njih je osem), ki sicer dobro govorijo porabsko narečje, radi pa bi si pridobili več znanja iz slovenskega knjižnega jezika.

15. obletnica katedre

Katedra za slovenski jezik in književnost na Visoki pedagoški šoli Dániel Berzsenyi v Sombotelu je 27. novembra praznovala 15. obletnico svojega delovanja. Ob tej priliki so predstavili tudi slovensko-madžarski in madžarsko-slovenski slovar profesorice Elizabete Bernjak, ki ga je pred kratkim izdala Cankarjeva založba v Ljubljani.

Božični knjižni dar

Zveza Slovencev na Madžarskem bo tudi to leto pripravila t.i. božični knjižni dar, ki bo vseboval 3 publikacije, in sicer zbirko novel treh prekmurskih avtorjev z naslovom Srebrni breg, dvojezično izdajo esejističnih prispevkov Valerije Perger Tudi to je slovensko Porabje ter Slovenski koledar, letopis Zveze.

Božična številka Porabja

Obveščamo bralce Porabja, da bo izšla naslednja, dvojna številka, 20. decembra, pred božičnimi prazniki.

To je Amerika

NIAGARSKI SLAPOVI - ČUDO SVETA

O Niagarskih slapovih smo se seveda učili že v osnovni šoli, čeprav smo si takrat lahko samo v sanjah želeli tudi videti ta svetovni čudež narave. No, nama je na letošnjem potovanju uspelo videti kar dva od sedmih naravnih čudežev sveta. O naravnem kamnitem

besed o silnih slapovih Niagare.

Ameriška zvezna država New York se poleg znamenitega mesta New York City in mnogih drugih zelo znanih znamenitosti ponaša tudi z Niagarskimi slapovi, ki si jih tako rekoč deli s kanadskim Ontariem.

kar zadeva razgled. Vsekakor pa je pogled nanje veličasten, ne glede na to, na kateri strani oziroma v kateri državi si jih ogleduješ.

V indijanskem jeziku bi se Niagarskim slapovom reklo "grmenje vode" in to grmenje je v resnici tudi zelo glasno. Silno

Niagarski slapovi gotovo ne bi bili eden od svetovnih čudežev narave, če ne bi bili tako "veliki" in veličastni. Gotovo pa je tudi eno - ni je večje umetnice od matere narave. Ta očitno lahko dela, kar hoče.

mostu v Virginiji ste že brali, tokrat pa nekaj

Ne malo ljudi pravi, da so Niagarski slapovi lepši s kanadske strani, vsaj

bučanje je slišati že na daleč, še preden se ti sploh odpre veličasten pogled na bolj ali manj strme slapove. Niagarski slapovi so ena najbolj obiskanih točk na zemeljski obli, še posebno priljubljeni pa so kot cilj poročnih potovanj. Reka Niagara povezuje jezeri Erie in Ontario, dolga je vsega 54 kilometrov in na najširših mestih široka tudi 2 kilometra in pol. Preden so začeli moč vode oziroma vodnih padcev izrabljati za pridobivanje električnega toka, je rečni pretok znašal skoraj 6 milijonov litrov na sekundo, zdaj pa od leta 1951 na primer skozi poletje namerijo čez dan skoraj tri milijone litrov na sekundo, pozimi pa za

V parku v neposredni bližini najbolj obiskane točke na ameriški strani Niagarskih slapov stoji na uglednem mestu spomenik Nikoli Tesli, ki je iznašel izmenični tok. Tako je pripeljal elektriko do New York City-ja, "njegova" elektrarna pa stoji ob slapovih kot zgodovinska priča "jugo modrosti". Na kanadski strani so v spomin na velikega iznajditelja postavili spominsko ploščo iz marmorja.

NAŠE PESMI (112)

ETAN EDEN

Etan eden šanta,
tá po borovgej.
Ge se njemi pravo,
Čakaj ti nemé.
Če me neščes čakati,
piši me nu v rit.
Vej je veuki,
šurki svejt,
pa je takši več.

(Gorenji Sinik)
-mkm-

polovico manj. Kako se torej Nikola Tesla ne bi spomnil na izmenični električni tok? Nastanek Niagarskih slapov "postavljajo" od 35 tisoč do 75 tisoč let v preteklost. Leta 1613 jih je odkril Francoski kolonist Samuel de Champlain, vsaj kar zadeva Evropejce. Seveda pa so že prej z

mnogih stolpov, skrajda pod nje jih zapelejo manjše ladje, še posebej veličasten pa je pogled nanje ob soju mnogobarvnih žarometov, ko se znoči.

Vzhičenost človeka pa poleg Niagarskih slapov ne tako daleč vstran vzbudi tudi najstarejša ameriška univerza Har-

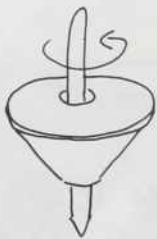
V neposredni bližini ali tako rekoč v Bostonu je najstarejša in priznana univerza Harvard. Kot akademijo so jo ustanovili leta 1636, in sicer kot teološko šolo države Massachusetts, skozi leta pa so jo obiskovali mnogi znameniti Američani.

njimi živeli Indijanci, ki so grandiozni igri narave, da bi živeli v sožitju z njo, letno darovali dve človeški življenji, o čemer govorijo tudi mnoge legende. V amerškem mestu Niagara Falls živi okoli 71 tisoč, v kanadskem istoimenskem mestu pa kakih 69 tisoč ljudi. Mesti povezujejo trije mostovi, na katerih so tudi mejni prehodi, turisti iz vsega sveta pa si slapove in okolico zelo radi ogledujejo tudi z

vard University. Na njej študira 29 tisoč študentov, poleg uglednih harvardskih fakultet pa so seveda zelo obiskane tudi njene knjižnice in druge hiše učenosti. Gotovo ni mogoče, ali pa bi bilo zelo težko opisati občutek, ki te preveva, ko stojiš, kot nekdanji študent na eni od fakultet ljubljanske univerze, sredi Harvarda. Toda to bi bila že posebna zgodba.

Lidija Kosi

Kaj je tau?

Kak se zove

na Gorenjon Siniki.....
na Dolenjon Siniki.....
v Ritkarovci.....
na Verici.....
v Števanovci.....
v Andovci.....
v Slovenskoj vesi.....
v Sakalauvci.....

Kak so nūcali.....

Rešitev iz številke
22/1995

deska za pranje - pri ro-
čnem pranju so na njej men-
cali perilo

mosófa - kézi mosásnál
ezen dörzsölték a ruhát

Tak se zove: na Gorenjon
Siniki, na Dolenjon Siniki, v
Sakalauvci, v Slovenskoj ve-
si, v Ritkarovci, na Verici ri-
baš, v Števanovci, v Ando-
vci; réjbaš.

Tak so nūcali: gda so z
rokav, v kopanji prali, so gvant
na lesenom, pleja-
tnom ribaši rondali.

IZLET V MONOŠTER

Na šoli smo se odločili, da spoznamo mesto Monošter. Mesto je dobilo ime po latinski besedi monasterium.

6. novembra smo potovali v Monošter. Najprej smo bili v knjižnici. Srečali smo se z gospo Piroško. Pripovedovala je, kaj moramo znati o knjižnici. Potem smo lahko prebrali revije, gledali videokasete. Pozneje smo šli na hodnik in smo gledali knjige, ki so jih prodajali. Potem smo se poslovlili od gospe Piroške. Bili smo tudi v gledališču. To poslopje je ostanek nekdanje cerkve. Videli smo razstavo z naslovom Zakladi morja. Med drugim smo lahko občudovali morskoga psa, morskoga ježa, školjke. Zelo lepo je bilo. Potem smo šli v cerkev, ki je poleg cistercijskega samostana, ki ga je ustanovil madžarski kralj Bela III. leta 1183. Prvi menihi so bili Francozi. Freska na stropu upodablja monoštersko bitko. Naslikal jo je Štefan Dorffmaister. Zelo lepa je. Po tistem smo šli na "senje". Videli smo obleke in obutev. Oblečila so bila zelo lepa, toda precej draga. Nazadnje smo šli na Slovensko zvezo. Tu smo se srečali z gospo Klaro. Lansko leto je učila na naši šoli. V eni veliki dvorani smo gledali film o Prekmurju. Potem nam je gospa Klara ponudila pi-jačo. Tu pripravljajo tudi časopis Porabje. Potem smo se poslovlili od gospe Klare in se odpeljali z avtobusom.

Zelo dobro smo se počutili. Upam, da bodo še taki izleti.

Hajnalka Škaper

V šoli smo se odločili, da bomo šli v mesto Monošter. Sedmi in osmi razred sta šla na ta izlet.

Potovali smo v ponedeljek. Šli smo jutraj ob sedmih. Vsak učenec se je pridružil tam, kjer stanuje. Ko smo pripotovali v Monošter, smo šli najprej v knjižnico, v kateri je mnogo knjig in časopisov. Tudi otroški oddelek smo pogledali.

Nato smo obiskali cerkev. Videli smo lepe freske. Zapisana so bila imena župnikov. Spredaj je bil oltar. Poleg oltarja je bila krsta z okostjem. Ko smo si vse to ogledali, smo šli na razstavo, ki je bila v monošterskem gledališču. Naslov je bil Zakladi morja. Zelo lepe živali smo videli.

Nazadnje smo šli na Slovensko zvezo. Tam nam je Karel pokazal videokaseto o ljudskih običajih. Gospa Klara nam je ponudila sok. Pokazali so nam računalnike. Približno eno uro smo bili tu. Potem smo šli na avtobus. Ob pol enih smo prišli na Gornji Senik. Doma smo pripovedovali, kaj smo delali v Monoštru. Počutila sem se zelo dobro. Upam, da bomo tudi v prihodnosti imeli takšne izlete.

Andreja Nemet

V ponedeljek smo šli v Monošter, da bi si ogledali znamenitosti mesta.

Najprej smo bili v knjižnici. Tu nas je čakala gospa Piroška. Ona je predstavila knjižnico. Jaz sem prebral knjigo 300 šal. Tudi časopise sem pregle-
dal.

Iz knjižnice smo šli v gledališče. Tu je bila razstava o zakladih morja. Na razstavi sem videl morske zvezde, ribe, alge, rake in druge živali.

Potem smo bili v cerkvi. Cerkev je zelo velika, lepa in zanimiva. Ima več oltarjev. Tu je okostje svetega Vincenta. On je

umrl že v IV. stoletju.

Tudi na sejmu smo bili. Sejem je zelo pisan. Bilo je veliko oblek, igračk in knjig. Vrtela se je dobra glasba.

Na Zvezi Slovencev smo srečali gospo Klaro Fodor. Ona je bila moja razredničarka. Pogostila nas je s sokom. Karel Holec pa je pokazal fotolaboratorij. Tudi računalnike sem videl. Ogledali smo si lep film o naravi.

Počutil sem se zelo dobro. Takšen dan bi lahko bil večkrat v šolskem letu.

Viktor Časar

Učiteljica Erika nam je povedala, da bomo 6. novembra šli na izlet v Monošter. Zelo smo čakali ta dan.

Odšli smo že zjutraj. Ko smo prispeli, smo najprej šli v knjižnico. Knjižnica za odrasle je zelo velika, urejena in lepa. Gospa Piroška nas je že čakala. Lahko smo si ogledali knjige, časopise in videokasete. Ko sem videla že veliko časopisov in knjig, sem šla na otroški oddelek. Tudi tam so zanimive knjige. Ob devetih smo se poslovlili od gospe Piroške in se napotili v gledališče.

V gledališču smo si ogledali razstavo z naslovom Zakladi morja. Med drugim smo opazovali pisane školjke, polže hišice, ribe, morske ježe in rake. Ko smo si že napasli oči, smo odšli v cerkev.

Temeljni kamen današnje cerkve so položili leta 1740. Z gradnjo so končali leta 1748. Cerkev ima kupolo. Poseben je tudi zvonik. V cerkvi so veliki stebri. Kipi upodabljajo različne svetnike. Po zidovih so lepe slike, freske. Klopi so lepo rezljane. Med občudovanjem znamenitosti smo postali lačni, zato smo

šli jest. Potem smo šli na tržnico. Ko smo vse pogledali, smo se napotili na Zvezo Slovencev.

Tam smo gledali videokaseto o Sloveniji in o slovenskih ljudskih navadah. Tudi gospo Klaro, ki je prej poučevala na naši šoli, smo srečali. Hoteli smo iti tudi v muzej, toda na žalost je bil zaprt.

Najbolj mi je bila všeč razstava v gledališču, kjer sem videla veliko zanimivosti. Po mojem smo se na izletu v Monoštru vsi zelo dobro počutili.

Anastazija Bajzek

Na šoli smo se odločili, da bo naš razred šel na izlet v Monošter. V ponedeljek smo se peljali z avtobusom ob sedmih.

Ko smo prišli v Monošter, smo šli v knjižnico. V knjižnici smo si ogledali razna literarna dela, časopise in videokasete. Ta knjižnica je večja kot naša v šoli. Ima dva oddelka, v prvem imajo knjige za odrasle, v drugem pa otroške knjige. Potem smo šli v gledališče. To je poslopje nekdanje cerkve. V tem gledališču je razstava z naslovom Zakladi morja. Na razstavi smo videli školjke, različne ribe, rake, zobe morskoga psa, morske ježke, obleke topaljačev in ribiško mrežo.

Potem smo šli v cerkev. Na stropu sta dve sliki, ki ju je naslikal Štefan Dorffmaister. Cerkev ima lep oltar.

Potem smo šli na "senje" in na Slovensko zvezo. Tam je bila gospa Klara. Ona nam je vse pokazala in nas pogostila s sokom. Potem smo šli na avtobus in se vračali domov.

Tomaž Fartek

Odločili smo se, da spoznamo mesto Monošter. Ponedeljek smo šli ob 7-ih. Ko smo se pripeljali v Monošter, smo šli v knjižnico. Tam smo srečali knjižničarko, ki jo poznamo iz naše šole, kjer je bila učiteljica madžarsčine. Govorila je o knjižnici, kakšne knjige imajo in kje najdemo tiste, ki nas zanimajo. Po tistem smo gledali razne knjige, časopise in videokasete. Kdor je hotel, si je lahko šel na hodnik ogledat stare knjige in jih lahko tudi kupil. Hajni in jaz sva šli v otroško knjižnico, tam so bile zelo zanimive knjige. Ob 9-ih smo šli v gledališče. To poslopje je osta-

nek nekdanje cerkve. Videli smo razstavo z naslovom Zakladi morja. Med drugim smo lahko občudovali školjke, morskoga ježa, ribiško mrežo. Kupili smo školjke.

Potem smo šli v cerkev. Tam smo videli okostje svetega Vincenta. György Széchenyi je popravil cerkev. Freska v kupoli je Dorffmeisterovo delo. Originalne dve sliki lahko najdemo v madžarski Narodni galeriji. To sta bitka pri Mohaču in monošterska bitka. Od spredaj je zelo lep oltar.

Potem smo šli na "senje". Tam smo videli veliko oblek, čevljev in iger. Poskusili smo tudi kostanjev pire. Obiskali smo tudi Slovensko zvezo. Tam smo se srečali z gospo Klaro, ki jo poznamo iz šole, kjer je učila zemljepis in zgodovino ter slovenščino. Tam pripravljajo časopis Porabje. Sodelavec Karel je zavrtel videokaseto o Sloveniji.

Upam, da bomo šli večkrat na takšen izlet.

Kistina Nagy

Odločili smo se, da bomo šli na izlet v Monošter. V ponedeljek ob sedmih smo se odpeljali z avtobusom. Ob pol osmih smo prišli v Monošter. Najprej smo šli v knjižnico. Gospa Piroška nas je prijazno pozdravila in nam pokazala vse, kje je kaj. Mi fantje smo gledali videokasete in smo brali časopise. Deklice so pa brale knjige. Ko smo vse pogledali, smo šli v gledališče. V šoli smo brali, da je to poslopje ostanek nekdanje cerkve. V gledališču smo videli razstavo z naslovom Zakladi morja. Na razstavi smo videli morskoga polža in njegovo hišico, školjke in veliko morskih živali ter rastlin. Nato smo šli v cerkev. V cerkvi smo videli lepe slike. Tam je tudi okostje sv. Vincenta.

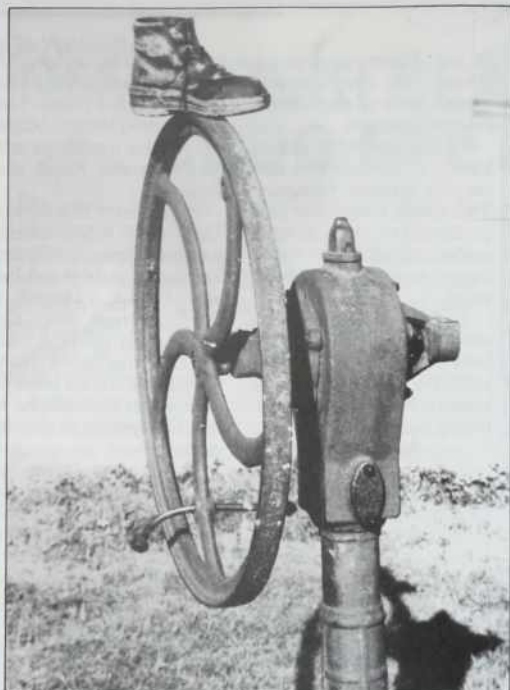
Potem smo šli na Slovensko zvezo. Slovenska zveza je zelo zanimiva, ker imajo računalnike, televizijo in video. Gospa Klara nam je vse pokazala, gospod Karel pa je zavrtel slovensko naravoslovno kaseto. Hitro je minil čas in smo morali iti domov.

Zelo dobro sem se počutil v Monoštru. Upam, da bomo imeli več podobnih izletov.

Šandor Bajzek

**PORABJE IZ
OBJEKTIVA**

Foto: **K. Holec**

KONCERT NA GORNJEM SENIKU

10. decembra ob 11. uri bo
gostoval v cerkvi
na Gornjem Seniku

SLOVENSKI OKTET

Prisrčno vabimo vse ljubitelje
glasbe z obeh strani meje.

BOŽIČNI KONCERTI PO NAŠIH KRAJIH

že
tradicionalni
božični
koncerti
mešanega
pevskega
zboru Avgust
Pavel
in kvarteta iz
Martinja bodo
17. decembra
v naslednjih
krajih:

Števanovci:
ob 10.15 uri v
cerkvi

Sakalovci:
ob 15. uri v
kulturnem
domu

Monošter:
ob 17.30. uri
v baročni
cerkvi

Nika je nej vreda

Naša Lujza se etognauk doma v gledali gleda pa se obrača ta pa nazaj. Sama sebi pa etak guči: "No, gda sam 40 lejt stara bila, sam bila tenka kak edna šiba. Zdaj, ka že tak prauto 30 lejt odim, zdaj pa začnam debela grtúvati. Vrag se vó ne pozna s toga. Dapa nika je nej vreda."

Tau je cejlak gvúšno

Naš Janči etognauk domau pride z dela, žena ma etak pravi: "Janči, zdaj gnauk se pa gvúšno neš emo priliko taužiti na (h)rano, ka skújem."
"Si v tejn gvúšna?"
"Cejlak sam gvúšna. Dobro če vejš, ka sam gnes sploj nej kújala."

Prst

Naš Vendel je etognauk v Varaša not úšo v edno nauvo krčmau, rad bi vedo kak tam kaj

NIKA ZA SMEJ

kújejo, pa si je zapovedo pečene rebre. Gda je kólnar vedre vóprneso, Vendel vidi, ka prst na mesej drži, pa ma etak pravi: "Tak nagnauk dojvzemite vaš prst z mojoga mesa..." Kólnar pa: "Na, dobro, dobro, vej pa ga dojvzemem, samo ne vej, ka bi te prajli, če bi vašo mesau že od tretjin na pod spadnilo."

I. Barber

PORABJE

ČASOVEN ZVEZE SLOVENEC NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p.p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST
Arhitekta Novaka 4
69000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993, se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13 točki tarife 3. zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92)
ISSN 12187062